

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 47
Correspondențele sînt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegraful Român”, strada Măcelarilor Nr. 43.
Epistole nefrancate se refușă. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rîndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Cu 1. Octombrie v. se începe prenumerațiune nouă la „Telegraful Român”. Condițiunile în fruntea foaiei.

Consecuențele.

Sînt minunați compatrioții noștri maghiari. Luîndute după vorbele lor, și s'ar părè că nici o naționalitate în toată Europa, în toată lumea nu este atât de puternică ca cea maghiară și nici un imperiu nu impune lumii ca imperiul maghiar.

Am dis, „și s'ar părè”, pentru că cei ce cunosc numai în câțva situațiunea reală în Ungaria și de acestia, afară de Maghiari, sînt multi, nu pot lua de loc în serios laudele, și amenințările în toate părțile, ce răsufă așa de des în presa maghiară.

Contradițiunile cele mai mari, prin urmare și negațiunea unei puteri extraordinare, le ofere tocmai naționalitatea maghiară și printr'însa situațiunea țerei. În comuniunea unei monarhii de diverse naționalități, o mână de oameni dispare și fără delegături de rasă în afară, fără o cultură superioară, sfîși-ați în partide între sine, nu încetează cu strigătul asurzătoriu, în lăuntru: *toți se se maghiarizeze*; în afară amenință, nu numai pe staturile mici dela Dunăre, cari, mici cum sînt, sînt în parte și independente și au armatele lor, dar amenință și pe Germania, punîndu-i în perspectivă, că în lupta cu panslavismul o lasă în tină, dacă nu i va da pace ca să facă din Ungaria împărăție maghiară. În înțelesul acestor vorbe toate diarele maghiare, cu deosebire însă „Egyetértés” (dela 30 Sept. n.)

Diariștii maghiari nu vîd nedreptatea și tot-odată necălitura ce comit prin năsuințele lor maghiarizatoare și nu se gîndesc nici pe un moment măcar în pozițiunea celor pe cari vor să-i desnaționalizeze.

Ce ar dice dd. diariști maghiari, când i-ar imita toate naționalitățile din Ungaria?

Ce ar dice când ar începe a dice Germanii: noi sîntem naționalitatea cea mai înaintată în cultură, avem o literatură universală, nu sîntem cei mai mulți la număr în Ungaria, dar nici cu mult mai puțini decît voi Maghiarii, sîntem însă cu mult mai mulți, dacă considerăm monarhia întreagă și apoi avem la spatele noastre o împărăție puternică de naționalitate noastră. Deci germanisativă cu toții, căci cu cultura maghiară și așa nu puteți ajunge departe, pentru că în cazul cel mai favorabil populațiunea magiarisată e condamnată a rămîne izolată între stîlpii cei veridici-roșii.

Ce ar dice, când ar începe Slavii: n'avem gust să ne maghiarizăm, pentru că noi sîntem fragmente din alte naționalități, cari dacă sînt mai puține la număr una câte una, sînt în totalitate mai numeroase decît voi și afară de acestea naționalitatea noastră se întinde peste marginele Ungariei; facevîți slavi dar, și vom aparține cu toții unei rase mari și puternice a cărei e viitorul.

Ce ar dice când Românii, de altă parte, ar veni și ar dice: dacă e treaba așa, că pentru binele obștesc trebuie să se lapede cineva de naționalitatea sa, poftiți dd. Maghiari, sînteți 4--5 milioane cu cei câți ați maghiarisat din noi în decursul timpului cu tot; noi însă sîntem 3 milioane în Ungaria, va se dice mai câți voi, în civilizațiune și cultură nu prea avem să ne facem multe imputări unii altora; afară de toate acestea noi avem în vecinătate alte cinci milioane de conaționali cu stat independent, cu armată proprie și trecută prin proba focului; mai sînt alte milioane în Bucovina, Basarabia și în peninsula Balcanilor, și apoi, ceea ce pune vîrf la toate, sîntem înrudiți cu Italianii, vecinii vostri la Fiume, cu Spaniolii, Portuguezii și Francezii, națiuni mari cu trecut frumos istoric și cu viitoriu, cu literaturi universale și cu alte daruri, care voi toate nu

le aveți; ea'n poftiți romanisativă cu toții și apoi se tragem România în alianța noastră și se întindem un cordon dela Adriatică până la Marea-neagră încît să numai avem grije nici de panslavism nici de pangermanism.

Nu glumim când dicem, că dacă Maghiarii stăruiesc serios pe lîngă maghiarisare, apoi n'au atât drept la dînsa cît ar ave fie care din cele trei naționalități la germanisare, la slavizare, la românizare.

Fericirea popoarelor, așa credem noi, nu stă în desnaționalizarea altora. Fericirea, ca și între indiviți, stă în spriginirea împrumutată a naționalităților. Maghiarii dacă nu găsia naționalități pe șesurile Ungariei, dela care se învețe a trăi ca oameni, și dacă, după ce au început a pricepe că viața stabilă e mai bună decît a alerga prădând cu sabie și foc și n'ar fi spriginit și ei naționalitățile, de mult numai sciea omenimea de dînsii că esistau sau n'au esistat vre-odată.

Fragmentele popoarelor grămădite pe teritoriul Ungariei au trăit mult timp întărindu-se împrumutat. Numai de când a intrat spiritul cel rău de ambițiuni vane într-o parte a naționalității maghiare se încep catastrofele Ungariei și înceată independența ei.

Ei bine, ce s'a făcut odată nu se mai poate desface. Mohaciul mai de mult, Vilagoșul (Șiria) mai dincoace, dar sînt la spatele noastre, sînt ale trecutului.

În alte părți și la alți oameni trecutul chiar și prin desastrelor sale este instructiv, îi învață să se ferească de greșelele din trecut. La Maghiari așa ceva, se vede că n'ai să cauți, n'ai să aștepti.

A fost de ajuns, ca Bismarck să alunge pe capul monarhiei austriace, pe un bărbat de stat nefericit, pe Beust, care cu înțelepciunea sa politică a pus bine regatul Saxoniei; a fost de ajuns ca acesta să afle dualismul de unica medicină pentru regenerarea monarhiei după Sadowa-Königgrätz și lucrul din partea politicilor maghiari s'a început *d'a capo* și acum după șea-

sesprădece ani se repeșesce încă mai cu vîrf ceea ce se terminase odată la 1849.

Și pentru ca să sature vanitatea maghiarisării întrebuințează toate mijloacele pe față, fără a ține cont cel puțin de liniscea internă a naționalităților.

Este foarte verosimil că și agitațiunile de astăvară la Tisza Eszlar și împregiur și cele de acum, se datoresc neînfrenatului zel de maghiarisare. Evreii, șireți ca tot-dea-una și ori-și-unde, vîdînd că sub firma maghiarisării, pot face gheșefuri mai bune au început a se preface în Maghiari. Împregiurarea aceasta i a făcut favoriții celor ce propagă maghiarisarea, de unde urmează că modalități vor fi fost destule de a se face neplăcuți chiar și poporului maghiar. Chiar și dacă n'ar fi adevărată acusa cu Estira Solymosi, și încă atunci cu atât mai mult, este o dovadă că de tare uresc Maghiarii înșiși pe Evrei, cari prin maghiarisare începuse a „mistifica” până și numele cele mai istorice ale aristocrației maghiare. Și dacă i uresc Maghiarii pentru păcatele Maghiarilor, cu mult mai vîrtos i pot uri nemaghiarii, întrucît se vor face părtași de păcatele maghiare.

Medicina cu care are să vindece guvernul unguresc abscesul acesta degenerat în escese, vedem că în comitatul Pojonului este *statarul*. La umbra statarului, mai ales dacă cu vreme se va întinde, sub un pretecest sau altul, preste toate ținuturile locuite de naționalități nemaghiare, se va maghiariza mai în tîgnă. Atunci libertatea cetățenilor e foarte restrînsă și puterea guvernului nefermuită.

Noi vedem dar, că toate merg spre uncul scop „*imperiul Ungariei trebuie să fie maghiar*”, după cum dice „Egyetértés.”

Motiv rațional nu găsim nici în esclamațiunea diariului citat, nici în esecutarea scopului cuprins în esclamațiune.

Însă dacă se predică maghiarisarea așa pe față, ar fi o lașitate pen-

FOIȚA.

O rugăciune*)

— Novellă. —

De Carmen Sylva.

(Urmare.)

Editha se întoarse încet, și abia atingînd pămîntul se retrase în odaia sa. Mamă-sa sedea într'un scaun înalt pe podul dela fereastă și torcea; mai înainte ea se uita prin fereastă, dar acum nu-și ridica ochii de pe tortul cel fin, ce curgea prin degetele sale. Editha se duse la fereasta cealaltă, unde stătea o mare cadră de brodat, în care se pregătia o haină bisericească, pe care o făcea pentru Raoul. Ea începuse să lucreze; dar acul în continuu i luneca din degete și mâinile-i erau umede. Luă mărma din busunar și începuse a-și șterge mâinile. Odată de două ori își atinse și ochii, pîndind fricoasă, dacă n'a fost cumva observată de mamă-sa? Dar mamă-

sa tot torcea. Apoi și acul Editheii începuse să umble în sus și în jos mai iute, și ambele femei lucrau în tăcere mai multe oare.

Mama era o femeie cu minte, care lăsă ficei sale timp, în care dînsa nu se putea despărți de lucru.

Nici Tassilo nu se arăta avînd simțul bunei cuvințe, care i spunea că nu-i este iertat să se prezenteze timpuriu.

Berthalda se simția învingătoare și nici decît nu-i venia la socoteală să se depărteze nici cel puțin pe cîteva zile. Mai bine i convenia de cumva bunica va merge singură la lirotonire; dar totodată i veni prin minte, că singură n'ar primi pe Tassilo, de oare ce dînsul încă nu s'a declarat.

Ea fu numai odată la Editha, i pițigă obrațul, găsî, că dînsa e foarte palidă și se reîntoarse iute.

Raoul ingenunchia în țella sa și cerea dela Dumneșu tîrie pentru învingerea satanei. Până ce vîdî pe Editha era atât de puternic; unde i-a perit dară vitejia? Nopti întregi

stetea el cu picioarele goale pe petri; postia; și-a făcut un biciu de piele și cu acela își tăia corpul. Ingenunchia oare lungi și credea că se roagă lui Dumneșu, dar dacă își venia în ori, nișce bucle blonde și o față roșică se afla între el și cruce, spre care își ficsa ochii. Curata fecioară Marie i părea că este Editha, ângerii cuvioși aveau buzele Editheii, și sîntele martire îl priveau cu ochii Editheii.

În sfîrșit, perîndu-și cu totul puterile, cădî pe culcușul său țapîn și oare întregi zăcu amorțit, ca să se deștepte și să se tortureze de nou. Chemarea lui de odată i apărî ca o grozăvie, ce nu se poate suporta, ca o fatalitate, ca un ce nenatural, ce este imposibil, și mai tîrziu earăși se condamnă pe sine pentru aceste gîndiri păcătoase.

— Să fie acesta blăstîmul păcatului maicei mele, — se întrebă el — că corpul mă învinge? sînt doară nevrednic de chemarea naltă, care mă așteaptă?

Și acuzî îl cuprinsesă nește ferbințeli, încît cugetă că trebuie să ardă;

acuzî îl nepădian frigurile și dinții-tremurau de frig.

— Nici unul din tineri noștri nu se supune mai serios — diceau reverenții părinți.

Ei iertară pe Raoul să petreacă câte oare va voi în biserică; cântările păreau a-l însufleși și a-l linisci; dar vocea arginție a Editheii i resuna și din cântecele monachilor.

În sfîrșit se putî stăpîni: simți de nou întregul amor ferbinte pentru sfînta sa chemare, la care se aștepta ca la un favor esecpțional al bunătății Dumneșesce. I părea ca și când ar fi murit și ar fi fost immormîntat, și dînsul — ca un spirit fără corp — ar plana sus deasupra pămîntului și chinurilor sale. Fața lui deveni cu totul transparentă și strălucia în glorie; nici luptele-i nu-i mai apăreau ca un păcat, ci ca jertfa cea mai înaltă, ce a adus lui Dumneșu, singura, ce inima lui a avut. Apoi începuse să serbeze oare fericite în țela sa: și i părea, că suferințele grozave acum plănăză asupra lui ca niște rugăciuni sfînte. El numai era Raoul, era servi-

*) Familia.

tru noi Românii dacă, sau nu mai ne văerăm sau numai așteptăm ce va da soartea.

Noi trebuie să ne îngrădăm din vreme cu toate mijloacele permise spre a ne apăra naționalitatea.

Făcând noi aceasta nu ni se mai poate dice că agităm. Când ne spune „Nemzet,” organul guvernului, „Pesti Napló,” „Budapesti Hirlap,” „Függetlenség,” „Egyetértés,” când ne spun în fine toate foile maghiare și maghiaroane, că naționalitățile trebuie maghiarizate „atât în privința limbei cât și în privința rasei,” sîntem provocați. Toată lumea, și care ne iubesc și care ne uresc, ne ar țin de lași când am lăsa lucrul așa să treacă și atunci am fi condamnați nu la maghiarizare, căci aceasta e preste puțină, dar la dispărerea în potopul, care se va grăbi mai curînd, să ne înghită vîdîndune vrednici de așa ceva.

Revista politică.

Sibiu, în 24 Septemvre.

Dieta Ungariei s'a întrunit eri însă numai în conferențe. Adevărata activitate a dietei se va începe numai luni. Cu privire la turburările din Pojon și giur desbaterile vor fi agitate. Se susține, că îndată la început, în ședința cea dintâi se va interpela guvernul pentru atitudinea sa în fața scandalurilor. Ministrul Tisza se așteaptă, că va precisa cu toată hotărîrea pozițiunea guvernului. De altmintrelea pozițiunea guvernului e clarificată și până acum. Guvernul, dice „Nemzet,” este rezoluț a pune capăt scandalurilor cu ori ce preț. „Nemzet” mai adaugă, că liniscea nu se va turbura cât va rămîne în vigoare statutul.

Lud. Mocsáry a îndreptat epistolă deschisă către presidentul partidei independenților din Arad, prin care descopere, că partida independenților din țeară nu e nici semită nici antisemită.

Despre scandalurile cu Evreii, cari după unii au încetat, după alții se continuă și în fine, după a treia versiune, au se izbucnesc de nou — se scrie în mai multe zădăre, că au fost organizate și făcătorii de scandale plătiți cu bani și cu beutură. Să mai scrie că guvernul ar fi descoperit, că în afacere sînt amestecați și doi comiți. Despre Onody se telegrafase eri că a dispărut — în străinătate.

Scandalul din Marmatia e cu totul de altă natură și n'are nici cu semitismul nici cu antemitismul nimica de a face. Nisec recruți, cari aveau să plece adoua di la regiment, au vrut să aibă o seară bună și fiind că Evreul cărciumar n'a vrut să crediteze vinars, s'a născut spectacolul.

torul lui Dumneșu, căruia voia să rămînă în curăție și sfințenie.

Berthalda își luă rămas bun dela Editha, spunîndu-i ziua si oara în care se va face hirotonirea lui Raoul.

— Cât de fericit are să fie dînsul! — răspuse Editha, întîmpinînd cu suris blînd ochii întrebători ai amiceii sale.

— Și nu-ți pare rău de el? — întrebă Berthalda.

— Eu? Dar tocmai atunci n'ași iubi pe Raoul, când mi-ar părea rău de el.

Berthalda povestî lui Tassilo aceste cuvinte și adause:

— Nu așa pricep eu amorul.

— Nu? dice Tassilo, — căci aceasta este un alt soi de iubire.

— Decît care?

— Ca cele mai multe.

— Blondinii sînt în general reci.

— Așa gîndesci?

— Da, eu așa cuget, — dice Berthalda hotărît și privi lung în ochii lui.

Camerile române se vor convoca extraordinar pe 10 Octomvre, ca dela 15 Noemvre se poată lucra în sesiune ordinară.

Întîlnirea principelui Bulgariei cu regele României la Sinaia a dat materie de scris diarelor de însemnătate europeană. Așa „Allg. Ztg.” (care s'a mutat în zilele aceste dela Augsburg la München) caută să aducă întîlnirea în legătură cu mergerea principelui muntenean la Petersburg și Moscva. „Allg. Ztg.” însă înfățișează lucrul astfel, în cât își vine a presupune că ea însăși nu crede cele ce le spune.

Evenimentele din Egipt au produs o situațiune încurcată, a cărei limpedere se comentează în multe feluri, însă întrebarea dacă comentariile anticipative vor corespunde sau nu. Descurcarea atîrnă foarte mult dela împregiurarea, că împreună cu cine va voi Englitera să descurce încurcătura, cu Francia sau cu Germania. Simpatiile o îndreaptă, dice o foaie, spre Francia, interesul spre Germania. Dela alegerea ce va face Englitera atîrnă nu numai soarta Egiptului, dar și a constelațiunii celei nouă a staturilor europene.

Correspondențe particulare

ale „Telegrafului Roman”.

Gurariului, 20 Septemvre 1882. (Să înființăm reuniuni preoțesci.) Societatea omenească compusă fiind din diferite corporațiuni fie-care cu misiuni speciale, pentru de a se apropia cu mai bun succes de ținta, la care tinde, pare a fi aflat spre acest scop ca cel mai bun mijloc: reuniunile sau asociațiunile.

În timpul din urmă s'a ventilat chestia reuniunilor și la noi Românii, atât prin jurnalistică, cât și în adunările reprezentative, în sinoade și congrese.

Unii bărbați prevădători și pîtruși de spiritul timpului modern, s'au pus pe lucru de timpuriu și, fără multă vorbă, au reușit a înființa reuniuni între membrii cu ocupațiuni homogene.

Astfel numerăm astăzi reuniuni de învățători, sodali, pompieri și de alte categorii.

Nu mai noi preoții stagnăm. Și e cunoscută sentința nemiloasă: cine nu propășesce, acela repășesce.

Conservatismul e bun în unele părți ale sale, dar nu în toate. El nu constituie un arcan universal contra tuturor periculelor ce ne amenință zilnic în cele mai variabile forme și situațiuni.

S'a schimbat modul de atac în luptă; trebuie să se schimbe și sistemul de apărare.

— Bruneții sînt doară și prea infocați?

— Să poate, că focul e prea ferbinte pentru gheață, — răspuse ea și eși.

Editha sciea când se va face hirotonirea; atunci ea ingenuchia în catedrală, și înainte de a lua aminte, o lacrimă i cădă pe cartea de rugăciunea apoi încă una și earăș una, în sfîrșit vîrsa un șiroiu de lacrimi. Și cu cât organele cântau mai mult și cu cât cântările erau mai frumoase, cu atât mai amar încep să plîngă.

Când băgă de seamă, că missa s'a încheiat și că a rămas singură, se înălță și privi spre altar, pe care luminările se stînseseră.

Atunci auzi ceva mișcare în apropierea sa, privi într'acolo și zări pe Tassilo, care stetea cu brațele încleștate, lîngă o columnă, și o privea.

(Va urma.)

Cumcă atacurile nu ne lipsesc, și nu sînt îndreptate numai pe o linie și asupra unui punct, ci pe toate liniile în mod concentric asupra tuturor punctelor de întărire: aceasta este, pe cât de adevărat, pe atât de cunoscut tuturor, cari țin seamă de întîmplămintele cele mai proaspete în viața publică a poporului nostru.

Biserica la Români a fost bastiunea cea mai întărită, preoțimea falanga cea mai probată în timpuri de grea ispită și pericol pentru popor. Stînd acestea, sustă încă și poporul; cădînd acestea, cu ele se îngroapă libertatea și independența noastră.

Adversarii nostri o știu aceasta.

De aceea avem atîți preoți deveniți martiri în vremuri furtunoase. De aceea și astăzi atîtea suspiciuni și afronturi asupra instituțiilor și a organelor noastre bisericesci de sus până jos, dela Archiereu până la cel din urmă preot.

Nici un operat omenesc nu 'și poate revindea sieși titlul de a fi pe deplin perfect, perfect în mod absolut; ci numai relativ. Dela aceasta regulă generală nu va face excepțiune nici instituțiunea bisericeii noastre, cel puțin în partea ei administrativă. O scim aceasta, și nu o negăm. Dar posedem ambițiunea nobilă, ca emendarea să o facem noi și prin noi.

După această excursiune 'mi iau voia a reveni asupra temei, ce ma îndemnat a scrie rîndurile de față.

În 18 Iulie a. c. mi s'a prezentat o Cerculară dela Oficiul pretorial de cuprinsul următoriu:

Nr. 2082 — pret. 1882.

Onorată primărie comunală în! Ivîndu-se prea multe erori în purtarea matriculelor și rămînînd mulți prunci născuți cu totul afară din lipsă de acurateță, m'a însărcinat Dl ministru prin În. Esmis din 25 ... a. c. Nr 31,436—1882 cu controlarea acestor operate, din care causă aflu cu cale a ordina:

a) Fie-care moașă este datoare a avisa pruncul moșit de dînsa în 24 oare la primărie și primăria este datoare a avisa casul de naștere la parochul locului.

b) Unde nu este moașă la cas de naștere sînt părinții datorî a arăta casul la primărie.

c) Fie-care părinte este datoriu a prezenta la botez și un bilet, în care să se inducă numele pruncului, Nr. casei, moașa, părinți și nașul.

d) Dl paroch este datoriu a trece în matricule cu acurateță așa cum sună biletul prezentat de părinți.

e) Ori-ce ușurință observată față de dispozițiunile de mai sus se va pedepsi aspru.

Dl primar va ave a publica acest ordin numai decît în modul usitat, a comunica acest ordin și cu dl paroch și cu moașele comunale, și despre efetuită publicare aștept raport până la 15 August a. c.

Dela Pretorele cercului.

Săliște în 28 Iulie 1882

Muciu m. p.

Din cele spuse se vede că puterea executivă a statului prin organele sale subalterne tinde a se amesteca până și în afacerile interne rituale ale preoțimei sub pretest că ea — preoțimea — n'a purtat cu esactitate protocoalele matriculare:

Scopul ascuns este inse altul și încă dupe:

1. Discreditarea și umilirea funcționarilor bisericesci.

2. maghiarizarea numelor. *)

*) În măsura aceasta nu putem vedea aceea de ce se teme dl corespondent. Ea de bună seamă este îndreptată către toate primăriile — o măsură generală, care nu esclude intervențiunea religioasă a preotului și nici nu'l dispensează dela purtarea matriculelor. Red.

Varietăți.

* (Postal) Între Grădiște și Hațeg dela 1 Octomvre n. începînd comunicațiunea postală se va face în chipul următoriu: Pleacă dela Grădiște la 6 oare dimineața, sosește la Hațeg la 8 oare 25 min. dimineața; pleacă dela Hațeg la 12 la ameași și sosește la 2 oare 25 min. d. a.

— Direcțiunea postelor reg. din Sibiu publică concurs la stațiunea de magistru postal în *Șoimușul murășan*, din comitatul Unedoarei. Pelângă contract și cauțiune de 100 fl. bani numerați magistrul postal are 150 fl. salariu, 40 fl. pașal de cancelarie. Penții au a se adresa în termen de trei săptămâni la Direcțiunea postelor. (N.B. Concursul e datat din 27 Sept, noi însă am primit înștiințarea numai în 6 Octomvre n. Red.)

(Societatea de lectură „Andrei Șaguna”) și-a ținut ședința de constituire pentru anul scol. 1882/83. Duminică în 19 Septemvre 1881 Președintele *ad hoc*, Reverendisimul d. director: Ioan Hania, printr'un discurs acomodat atrage atențiunea membrilor societății asupra mijloacelor, cari conduc mai ușor și mai sigur la scopul dorit; apoi pune la ordinea zilei alegerea oficialilor:

a) Președinte să alege prin acclamațiune d. profesor seminarial: Dr. Daniil P. Barcian.

b) Vice-președinte: Victor Em. Tordășan cl. a III.

c) Notari: Ioan Baci cl. a. III și Ilariu Reit. cl. a. II.

d) Cassar: Romul Pop cl. a. I.

e) Controlor: Nicolae Adamoviciu cl. a. III;

f) Bibliotecar; Emanuil Beșă cl. a. II;

g) Vice-bibliotecar; Vasile Bărbat ped. a. I;

h) Redactor al foaiei „Musa”: Dumitru Tătar cl. a. III;

i) Membrii în comitet: Aron Gogonea și Ioan Orban cl. a. III. Vasile Saftu și Georghe Maier cl. a. II: Vasile Gan și Titu Strimbu cl. a. I; Nicolau Bărsan ped. a. III și Dumitru Lăpădat ped. a. II.

La încheierea ședinței societatea dă espresione de mulțămînt Reverendisimului D. director, terminînd cu repetite strigări de: să trăiească!!!

*(Note nouă de stat de un florin) s'au pus în circulațiune. Poartă datul 1 Ianuarie și sînt de 120 mm de înalte de 78 $\frac{1}{2}$ mm de late, tipărite pe amîndouă laturile cu culoare murgă și vînată pe hîrtie fără marcă, și în fine cu text german de o parte și maghiar de alta. Notele cele vechi de 1 fl, care poartă datul 7 Iulie 1866 se mai primesc la toate cassele statului până la 30 Septemvre 1883. Dela 1 Octomvre 1883 până la 30 Septemvre 1884 numai la cassa centrală din Budapesta.

Despre formalitățile prin care se mai pot schimba și după acest termen înformează ordin. min. ddto 26 Septemvre a. c. După ziua din urmă a lunii lui Iunie 1888 notele de stat, care se scot din circulațiune, nu se mai primesc nicăiri.

PARTEA ȘTIINȚIFICĂ ȘI LITERARĂ.

Despre uciderea lui Mihail-Vodă-Viteazul.

(Nouă documente istorice.)

În „Binele public” cetim un raport foarte interesant, pe care îl reproducem în toată estensiunea.

Eată'l:

În ședința sa de Vinerea trecută 17 Sept. Academia română a luat cunoștință de aflarea unor documente pentru istoria patriei în bibliotecile din Svițera.

Dl Nicolae Ionescu a făcut numai oare-cari comunicări orale în pri-

vința aceasta. Unul din aceste documente este un fel de prescurtare istorică despre crădările lui Vlad Dracul-Voevod de pe la 1460 și 1462. Acest document este scris în limba nemțească veche, și se află la biblioteca din San Gall. Dl. Ionescu a prezentat Academiei numai o farimică de fa c-simile, de pe prima pagină, rugându-se de președintele Academiei ca să ia el dispozițiuni pentru a procura corpului învățat un fac-simile cât mai acurat al documentului întreg care se cuprinde din vre-o cinci pagini în folio.

Altă și mai însemnătoare comunicare făcută tot de d. Nicolae Ionescu a fost aflarea, între manuscriptele lui Bongars, păstrate în biblioteca orașului la Berna, a unei scrisori relative la uciderea lui Mihai-Vodă-Viteazul. Documentul acesta, foarte prețios, este scris în italianesce, e lesne de cetit și de înțeles, și pre lângă amănunte imprevizibile despre tragicul sfârșit al marelui domnitoriu erou, cuprinde încă însemnarea datei când a fost scris, care e cu 15 zile după crunta perpetrare a uciderei.

Dl. N. Ionescu a cetit întreg acest document în sinul Academiei.

Cetitorii noștri vor fi mulțumiți credem, să le punem aci înainte cuprinsul italianesc și traducerea românească a documentului acestuia atât de prețios.

Titlul scriptului este acesta:

Tractatus italicus de Georgio Basta et Wallachiae defectione.

Cuprinsul este cel următor:

Tecstul italianesc.

Giorgio Basta sotto ch'egli ebbe lo esercito di Sigismondo Battory seguitando la vittoria entro con lo esercito suo in Transilvania, et... ridotti le città e luoghi di quella provincia alla soggezione du Sua Ma-ta Ces-ee... grata volonta verso il Vallaco et di riporlo nel stato della Wallachia havendoglielo piu volte detto e esortatola o... di buon animo e in ordine. Ma egli monstrando poco curarsene fraudolenta mente respondeva non essere tempo gli attender all' hora a questo non tenendo nel iniquo animo suo quella sincera fedeltà e divosioni che dovea e che aveva giurata a S-a M-ta per tanti beneficii riceveva da essa, ma solo in dimostrazioni d'apparenza ancor cke tutti pieni di proprii interessi, comme si poteva considerare nella battaglia contro gli Transylvani nella quale (se bene anco lentamente) si adoperò solo per l'odio e vendetta sua particolare, havendone sempre dimostrati effetti con la solita sua crudeltà contro gli stossi Transylvani, usata in diversi modi, facendo uccidere di nascosto tutti quelli che nella rivoluzione sono stati divoti alla Sua Majesta, come pure ultimamente fece ammazzare il Cernis Gasparo per viaggio, mentre andava a resignarsi al Basta dopo essere stati prigionie di rebelli Transylvani e sempre continuato in devozioni verso S-a M-ta, e oltri queste iniquità fatti abbrugiamenti nella campagna... contra l'ordine e retta intention del Basta, quale per questi e altre segni dell'infido e barbaro accorgendosi della malizia e infedeltà sua e ch'egli tuttavia andava radunando a raccogliendo neli suoi alloggiamenti diverse genti... e ch'accresceva molto il suo campo e che senza sua saputa egli haveva levato dai forti di Somlo e da altri luoghi dieci pezzi d'artiglieria e aggiuntili alli altri sei che teneva negli istessi suoi alloggiamenti per trattar con li nemici di tradimento aveva mandato quatro centodi suoi cavalli sotto falso colore di fare ripigliare la sua moglie e suoi figliuoli a Fogaras;

Il Basta per tanto tenendogli gli occhi continuamente adosso e facendo osservare tutte le suoi attioni intese ch'egli spediva spesso corrieri, in diverse bande e alliis medesimamente ne venivano ne si sapeva dove ordino per cio il Basta che si stessi agli passi e si prendessero tutti e con le lettere si condusse a lui si comme fui poi eseguito e scoperto il tradimento per li stessi corrieri e sue proprie lettere nelle quali trattava particolarmente con il Turco Bassa di Themiswar e con il Battory di tradire la giustissima causa di S-a M-ta e di ponere il suo esercito a mezzo con gli nemici, onde il Basta havuta in questa maniera piena notizia di tutto il trattato subito fatto convocare il suo consiglio e comunicatolilo, con il commun parere diede ordine che fosse chiamato l'istesso Vallaco nel consiglio dove intendeva di convingerlo e farlo ritenere prigionie e poi rimetterlo alla giustizia di

S-a M-ta: Ma egli ricuso di vernire anzi si poneva a l'ordine di fuggire. Il che intendendo il Basta subito commise al colonello Pezzen che con il suo regimento e con li compagnie di Valloni quanto prima andesse a farlo restare e quando francesce resistenza che sapeva quello che conveniva fare: Così l'istesso colonello andato e subito fatta circondare dalle sue genti il padiglione dove egli era, li fece dire che dovesse andare prigionie di S-a M-ta, il che sentendo il Vallaco subito pose la mano sopra la sua scimitarra per fare difesa: Allora ritrovandosi... piu avanti di tutti un capitano Vallone li diede un colpo d'allabarda nel petto per il quale cadendo in terra subito fu finito d'uccidere d'agli altri e spiccolati la testa del busto senza alcun contrasto ne movimento de suoi della guardia presente, quali consigarono tutte le scritture, fra le quale altre molti lettere di trattate del tradimento si son ritrovati; altre lettere di S-a M-ta C-ee dirette al Basta le quale l'istesso Vallaco haveva intercette. Dopo questa esecuzione subito il Basta spe un corriere con piera informazione a S-a M-a se bene hora che sono 15 giorni dopo il seguito fu non se veduto, dubitandosi che gli posse essere occorso sinistro accidente per il viaggio peruloso sendo ultimamente capitato qua un Morando Fossato da Milano che l'ha dato questo avviso mandato dall detto colonello Pezzen al Dottore suo fratello partito otto giorni dopo il caso e dopo l'espedizione e partita del corriere che fu spedito dal Basta non ancora comparso.

(Va urma.)

Bursa de Viena și Pesta Din 5 Octomvre n. 1882.

	Viena	B-pesta
Renta de aur ung. de 6%	119.35	119.—
Renta de aur ung. de 4%	87.35	87.25
Renta ung. de hârtie	86.35	86.50
Împrumut drumurilor de fer ung.	134.75	134.75
I emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer oriental ung.	90.40	90.25
II emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer orient ung.	110.—	109.75
Oblig. de stat dela 1876 de ale drumului de fer orient. ung.	94.75	94.75
Obligațiuni ung. de rescumpărarea pământului	98.25	98.50
Obligațiuni ung. cu clausulă de sorțire	97.25	97.75
Obligațiuni urbariale temeșane	98.—	98.—
Obligațiuni urb. temeș. cu clausulă de sorțire	97.—	97.50
Obligațiuni urbariale transilvane	98.25	98.—
Obligațiuni urbariale croato-slavonice	99.—	—
Obligațiuni ung. de rescumpărarea decime de vin	97.75	98.—
Sorți unguresci cu premii	117.50	116.50
Sorți de regulara Tisei	109.50	109.50
Datorie de stat austriacă în hârtie	76.70	76.75
Datorie de stat austr. în argint	77.35	77.30
Renta de aur austriacă	95.40	95.25
Sorți de stat dela 1860	129.50	130.50
Acțiuni de bancă austro-ung.	826.—	827.—
Acțiuni de bancă de credit ung.	301.75	301.50
Acțiuni de credit austr.	312.75	313.50
ondon (pe polița de trei luni)	119.20	119.20
Seriuri fonciari ale institutului „Albina”	—	100.—
Argint	—	—
Galbin	5.66	5.66
Napoleon	9.46	9.45 1/2
100 marce nemțesci	58.80	58.25

Nr. 94.

[242] 2—3

CONCURS.

Pentru ocuparea stațiunii învățătoresci la școala confesională gr. or. din Cetea (Csáklya) cu termenul până la 26 Septemvre a. c. st. v.

Emolumente:

1. Salariu anual 160 fl. v. a. ce se solvesce în rate lunare din cassa bisericeii.
2. Cuartir liber în edificiul școalei
3. Lemne suficiente din pădurea comunei.

Concurenții au să arete și cunoscința limbei maghiare.

Cererile concursuale instruite cu cele prescise în regulamentele vīgente sūt a se adresa subscrisului oficiu protopresbiteral.

Albă Iulia, 8 Septemvre 1882.

În conțelegere cu comitetul parochial.

Alesandru Tordășan m. p.,
protopresbiter.

Nr. 305.

[222] 3—3

CONCURS.

Spre ocuparea stațiunilor învățătoresci mai jos însemnate din protopresbiteratul greco-oriental al Cohalmului, se scrie concurs până în 25 Septemvre a. c. st. v.

1. În Cohalm, cu salariul anual de 150 fl. v. a. cuartir în edificiul școalei și lemnele trebuincioase de foc.

2. Dăișoara, cu salariu anual de 150 fl. v. a. cuartir și un stēngin de lemne.

3. Crihalma, cu salariu anual de 150 fl. val aust, cuartir și lemne de foc.

4. Cața, cu salariu anual de 100 fl. v. a., cuartir și lemne de foc.

5. Ticușul-Român, cu salariu anual de 150 fl. cuartir în edificiul școalei și lemne de foc de ajuns.

6. Felmer, cu salariu anual de 80 fl. v. a. cuartir și lemne de foc.

7. Bogata-olteană, cu salariu, anual de 80. fl. cuartir și lemne pentru foc de ajuns.

Dela competenții de sub Nr. 1—4 se recere: ca prelūngă atestat de cualificațiune învățătoresc, se aibă și 4 clase gimnasiale, ear în special, dela concurenții de sub Nr. 1 se cere să scie cāntările și tipicul bisericesc, avēnd tot de odată a ține strană în toate duminicile și serbătorile.

Petițiunile instruite conform statutului organic și regulamentelor în vigoare, arătându-se și cunoscința limbei maghiare, sūt a se ascerne la subsemnatul oficiu protopresbiteral până la termenul susindicat.

Cohalm, 28 August 1882.

În conțelegere cu comitetele parochiale respective.

Nicolau Mircea m. p.
adm. ppresb.

Nr. 291.

[247] 2—3

CONCURS.

În conformitate cu decisiunile adunării generale ale asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporului român, ținite în 27—29 August a. c. în Dej și în conformitate cu pozițiunile de sub Nr. 11, 12, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 25, din preliminarul de budget votat pentru timpul dela 1-a Septemvre 1882 până la 31 Decemvre 1883, se publică:

I. Concurs pentru 2 stipendii a 60 fl. pe an menite pentru tineri sau tinere, cari ar voi se învețe la vre-un institut sau corporațiune industrială din patriă vre-una din profesiunile: țesutul de pânzării, covoare, părți de îmbrăcăminte din tort de in, cânepă, bumbac, lână, mătăsă, pe resboae mai perfecționate; cusătura de albituri pentru ambele sexe, precum și brodării (schindiseli) cu ață, mătăsă, fir de argint și aur; croitoria superioară de dame sau de bărbați; arta ortogeriei, a juvaergeriei și a lucrării în aur sau alte metale, sau farmacia.

Persoanele, ce doresc a folosi vre-unul din aceste stipendii, se substearnă cererile lor de a dreptul la subscrisul Comitet al asociațiunii în Sibiiu cel mult până la 31 Octomvre st. n. 1882. Cereri întrate mai târziu nu se vor lua în considerare.

Cererile au se fie însoțite de următoarele documente:

1. Carte de botez în original sau în copia legalisată.
2. Atestat scolastic, cel puțin din a 4-a clasa normală pentru fete, și din a 4-a clasa gimnasială sau reală pentru feciori, în original sau în copia legalisată; atestat din clase mai de jos nu se vor considera.
3. Atestat de serăciă, și la întâmplare de starea orfană a persoanei ce concurge dat dela primăria comunei, subscris de parochul locului și vidimat de oficiul politic respectiv (pretura.)
4. Declarațiunea în scris a părinților sau tutorilor, că nunumai se învoesc, ci se obligă, că fiul, ficea sau pupiliul lor se învețe profesiunea pre care o va fi ales, și că de două ori pe an: la 1-a Februarie și 1-a August vor presenta comitetului acte autentice despre diligența, progresului și buna portare a elevilor. La cas contrariu stipendiul, care se va da în trei rate anuale, se va sista.
5. Declarațiunea hotărâtă, că concurentul nu mai capătă din alt loc vre-un alt ajutoriu.

II. Concurs pentru 1 stipendiu a 100 fl. pe an, menit pentru tineri români, ce urmează cursul regulat la vre-o școală reală.

Persoanele ce doresc a folosi vre-unul din aceste stipendii se substearnă cererile lor de a dreptul la subscrisul Comitet al asociațiunii în Sibiiu, cel mult până la 31 Octomvre st. n. 1882. Cereri întrate mai târziu nu se vor lua în considerare.

Cererile au se fie însoțite de următoarele documente:

1. Carte de botez, în original sau în copia legalisată.

2. Atestat scolastic de pe semestru al II-lea al clasei ce a absolvat în urmă și atestat de frecuentare pentru anul curent, dela direcțiunea școalei, care este în scris, în original sau în copia legalisată.

3. Atestat de serăciă, și la întâmplare, de starea orfană a persoanei ce concurge, dat dela primăria comunei, subscris de parochul locului și vidimat de oficiul politic respectiv (pretura.)

4. Declarațiunea hotărâtă, că concurentul nu mai capătă din alt loc, vre-un alt ajutoriu.

5. Stipendiul se va plăti în 2 rate semestrale, după prezentarea testimoniului de pe semestru premergătoriu. Întrețasarea trimiterii testimoniului la timpul amintit trage după sine sistarea stipendiului.

III. Concurs pentru 2 stipendii a 80 fl. pe an, menite pentru tineri români, ce ar urma cursul regulat la institutul de agricultură reg. ung. din Kolos-monostor. Persoanele, ce doresc a folosi vre-unul din aceste stipendii se substearnă cererile lor de a dreptul la subscrisul Comitet al asociațiunii în Sibiiu, cel mult până la 31 Octomvre st. n. 1882. Cereri întrate mai târziu nu se vor lua în considerare.

Cererile au se fie însoțite de următoarele documente:

1. Carte de botez, în original sau în copia legalisată.
2. Atestat scolastic, care se dovedească cualificațiunea recerută pentru a putea fi primit în amintitul institut, sau dacă concurentul este chiar elev al institutului acestuia atestat de pe semestru II din anul premergător și atestat de frecuentare de pe anul curent, dela direcțiunea institutului în original sau în copia legalisată.

Spre dovedirea celor amintite în fruntea p. 2. să se accludă la suplică programă institutului, sau adevieria directorului despre cualificațiunea, ce se cere pentru primire.

3. Atestat de serăciă, și la întâmplare, de starea orfană a persoanei ce concurge, dat dela primăria comunei, subscris de parochul locului și vidimat de oficiul politic respectiv (pretura.)

4. Declarațiunea hotărâtă că concurentul numai capetă din alt loc, vreun alt ajutoriu.

5. Stipendiul se va plăti în 2 rate semestrale, după prezentarea testimoniului cu sporiu bun; întrețasarea trimiterii testimoniului la timpul amintit, trage dupa sine sistarea stipendiului.

IV. Concurs pentru douē stipendii a 100 fl. v. a. pe an, menite pentru elevi, ce urmează cursul regulat la vre-o școală preparamțială (pedagogică.)

Persoanele ce doresc a folosi vre-unul din aceste stipendii, se substearnă cererile lor de a dreptul la subscrisul Comitet al asociațiunii în Sibiiu, cel mult până la 31 Octomvre st. n. 1882. Cereri întrate mai târziu nu se vor lua în considerare.

Cererile au se fie însoțite de următoarele documente:

1. Carte de botez, în original, sau în copia legalisată.
2. Atestat scolastic, care se dovedească cualificațiunea recerută pentru a pute fi primit într-un institut pedagogic, sau dacă concurenta este chiar eleva acelu institut pedagogic, atestat de pe semestru II din anul premergătoriu și atestat de frecuentare de pe anul curent, dela direcțiunea institutului în original sau în copie legalisată.

Spre dovedirea celor amintite în fruntea p. 2. se accludă la suplica programa institutului, sau adevieria directorului despre cualificațiunea, ce se cere pentru primire.

3. Atestat, de serăciă, și la întâmplare de starea orfană, a persoanei ce concurge dat dela primăria comunei, subscris de parochul locului și vidimat de oficiul politic respectiv (pretura.)

4. Declarațiunea hotărâtă că concurenta nu mai capătă din alt loc vre-un alt ajutoriu.

5. Se arete, dacă espiranta este deprinsă la lucruri de mână, necesarie de a se învăța în școalele de fete.

6. Stipendiul se va plăti în 2 rate semestrale după prezentarea testimoniului cu sporiu bun; întrețasarea trimiterii testimoniului la timpul amintit, trage după sine sistarea stipendiului.

V. Concurs pentru un stipendiu a 100 fl. pe an, menit pentru tineri, ce ar voi a se perfecționa în vre-una din arțile frumoase (desemnul, pictura, sculptura, musica, eventual fotografia.)

Persoanele ce doresc a folosi acest stipendiu, se substearnă cererile lor de a dreptul la subscrisul Comitet al asociațiunii în Sibiiu, cel mult până la 31

Octomvre st. n. 1882. Cereri întrate mai târziu nu se vor lua în considerare.

Cereri au se fie însoțite de următoarele documente:

1. Carte de botez, în original sau în copia legalizată.

2. Atestat școlastic, despre absolvirea cel puțin a clasei a IV gimnazială.

3. Atestat dela institutul respectiv, sau dela maestrul sub a cărui conducere aspirantului se deprinde în cutare arte, despre progresul cel face și despre portarea sa morală.

4. Declarațiunea hotărâtă că nu mai are de alt undeva alt ajutoriu.

VI. Concurs pentru un stipendiu à 60 fl. merit pentru tineri, ce urmoață cursul regulat la oare care institut pedagogic din patrie.

Persoanele ce doresc a folosi acest stipendiu se substearnă cererile lor de a dreptul la subscrisul Comitet al Asociațiunei în Sibiiu, cel mult până la **31 Octomvre st. n. 1882.** Cererile întrate mai târziu nu se vor lua în considerare.

Cereri au se fie însoțite de următoarele documente:

1. Carte de botez, în original, s'au în copia legalizată.

2. Atestat școlastic, care se dovedea-scă calificațiunea recerută pentru a pute fi primit într'un institut pedagogic, s'au dacă concurentul este chiar elev acelu institut pedagogic, atestat de pe semestrul al II-lea din anul premergătoriu și atestat de frecuentare de pe anul curent dela direcțiunea institutului în original s'au în copie legalizată.

Spre dovedirea celor amintite în fruntea p. 2 se se accludă la suplică programa institutului, s'au adevierirea directorului despre calificațiunea ce se cere pentru primire.

3. Atestat de serăcie și la întemplantare, de starea orfană a persoanei ce concurge, dat dela primăria comunei, subscris de parochul locului și vidimat de oficiul politic (pretura).

4. Declarațiunea hotărâtă ca concurentul numai capătă din alt loc vre-un alt ajutoriu.

5. Stipendiul se va plăti în 2 rate semestrale, după prezentarea testimoniuului cu sporiu bun întrelăsarea trimiterii testimoniuului la timpul amintit, trage după sine sistarea stipendiului.

VII. Concurs pentru un stipendiu à 60 fl. v. a., din fundațiunea „Marinovicu” pentru un student la vre un gimnasiu.

Persoanele ce doresc a folosi acest stipendiu se substearnă cererile lor de a dreptul la subscrisul Comitet al Asociațiunei în Sibiiu, cel mult până la **31 Octomvre st. n. 1882.** Cereri întrate mai târziu nu se vor lua în considerare.

Cereri au se fie însoțite de următoarele documente:

1. Carte de botez în original s'au în copia legalizată.

2. Atestat școlastic de pe semestrul al II-lea al clasei ce a absolvat în urmă, și atestat de frecuentare, pentru anul curent dela direcțiunea școlăi care este înscris, în original s'au în copia legalizată.

3. Atestat de serăcie, și la întemplantare de starea orfană a persoanei ce concurge, dat dela primăria comunei subscris de parochul locului și vidimat de oficiul politic respectiv (pretura).

4. Declarațiunea hotărâtă, ca concurentul numai capătă din alt loc vreun alt ajutoriu.

5. Stipendiul se va plăti în 2 rate semestrale, după prezentarea testimoniuului de pe semestrul premergătoriu, întrelăsarea trimiterii testimoniuului la timp amintit trage după sine sistarea stipendiului.

VIII. Concurs pentru un stipendiu à 200 fl. pe an pentru un student la universitate.

Persoanele ce doresc a folosi acest stipendiu, se substearnă cererile lor de a dreptul la subscrisul Comitet al Asociațiunei în Sibiiu, cel mult până la **31 Octomvre st. n. 1882.** Cereri întrate mai târziu nu se vor lua în considerare.

Cereri au se fie însoțite de următoarele documente:

1. Carte de botez, în original s'au în copia legalizată.

2. Atestat de maturitate.

3. Atestat despre frecuentarea cursurilor la vre o universitate.

4. Atestat de serăcie și la întemplantare de starea orfană a persoanei ce concurge, dat dela primăria comunei, subscris de parochul locului și vidimat de oficiul politic respectiv (pretura).

5. Declarațiunea hotărâtă, ca concurentul nu mai capătă din alt loc vre un alt ajutoriu.

6. Stipendiul se va plăti în 2 rate semestrale, după prezentarea testimoniuului de pe semestrul premergătoriu. Întrelăsarea

trimiterii testimoniuului la timpul amintit trage după sine sistarea stipendiului.

IX. Concurs pentru un stipendiu à 60 fl. pe an merit pentru un gimnast de proveniență din comitatul de odinioară al Dobăcei.

Persoanele ce doresc a folosi acest stipendiu, se substearnă cererile lor de a dreptul la subscrisul Comitet al Asociațiunei în Sibiiu, cel mult până la **31 Octomvre st. n. 1882.** Cererile întrate mai târziu nu se vor lua în considerare.

Cereri au se fie însoțite de următoarele documente:

1. Carte de botez, în original s'au în copia legalizată, dovedind că este născut din comitatul de odinioară al Dobăcei.

2. Atestat școlastic de pe semestrul II-lea al clasei ce a absolvat în urmă, și atestat de frecuentare pentru anul curent dela direcțiunea școlăi, care este înscris, în original s'au în copie legalizată.

3. Atestat de serăcie și la întemplantare de starea orfană a persoanei ce concurge dat dela primăria comunei, subscris de parochul locului și vidimat de oficiul politic respectiv (pretura).

4. Declarațiunea hotărâtă, că concurentul numai capătă din alt loc vre-un alt ajutoriu.

5. Stipendiul se va plăti în 2 rate semestrale, după prezentarea testimoniuului de pe semestrul premergătoriu. Întrelăsarea trimiterii testimoniuului la timpul amintit trage după sine sistarea stipendiului.

X. Concurs la 8 ajutoare à 12 fl. 50 cr. v. a., pentru învățecii de meserii și 4 ajutoare à 25 fl., pentru sodali cari se afla în condițiuni ca să se poată face maestrul.

Persoanele care doresc a folosi ver-unul din aceste ajutoare se substearnă cererile lor la subscrisul Comitet al Asociațiunei în Sibiiu, cel mult până la **31 Octomvre st. n. 1882.** Cererile întrate mai târziu nu se vor lua în considerare.

Cereri au se fie însoțite de următoarele documente:

1. Carte de botez, în original s'au în copia legalizată.

2. Atestat școlastic despre absolvirea de a IV clasă normală.

3. Testimoniu do serăcie dela primăria comunei.

4. Contract încheat între respectivul măestru și părinții s'au tutorii concurenților ear dela sodali pe lângă cele amintite sub 1, 2, 3, și document dela respectiva corporațiune că merită se fie recunoscut și admis de corporațiune între maestrul.

Aceste ajutoare se dau numai pentru o singură dată.

Din ședința comitetului Asociațiunei transilvane pentru literatura română și cultura poporului român, ținută la Sibiiu în 14 Septemvrie n. 1882.

Iacob Bologa m. p.

G. Baritiu m. p.,
v-pres. secret.

„La Federation de peuples greco-latins”

revistă săptămânară de interese pacifice Mediterane, se publică dela 14 Iulie a. c. în format de fascicul de opt pagine de câte trei coloane pe hârtie de lucș. — Abonamentele se trimit cu mandat postal de *deux franci* directorului seu, d. prof. **A. Gromier**, 3, via del Melarancio Florența (Firenze), Italia.

[255] 1—3

Invitare la subscripțiunea

de acțiuni încă la dispozițiune a 100 fl. de ale „celei dintăiu fabrici transilvane de lumini de stearin în Sibiiu.

Acțiunile subscrise au a se solvi în ratele următoare:

25% adică **25 fl.** per acțiune la subscrere

25% „ **25** „ „ „ până la **15 Noemvre**

și 50% „ **50** „ „ „ până la sfârșitul lui **Decemvre a. c.**

Posesorii acestor acțiuni date acum se bucură, într un cât vor fi solvit punctuos până la sfârșitul anului plățile, de pretensiunea deplină la dividendă ce va resulta la sfârșitul campaniei curente, va se dăcă la sfârșitul lui Iunie 1883.

Dorind cineva informațiuni, comptoriul fabricii (strada Turnului (Sag-gasse) Nru 27) este gata ale da cu toată promptitudinea. Aici se poate vedea și bilanțul general din urmă, conform cărui după dotarea fundului de rezervă cu 10% și alte desărcinări, sau plătit acționarilor circa **8% dividendă** per anno pe campania încheiată la sfârșitul lui Iunie a. c.

Dl **P. J. Kabdebo**, banchier în Sibiiu, este autorizat a primi subscrieri, precum și a încassa și cuita solviri de rate.

[248] 2—3

Zambach și Gavora.

Fabrică de vestminte și recuisite bisericesci

de rit catolic și grec.

[205] 4—30

în Budapesta, strada Vațului, Văczi uteza Nr. 17.

Felon sau Odăjdii, Albe, Stihare, Dal-matice, Baldachin, prapori. Toate fe-liurile de steaguri, și pentru societăți industriale (și pen-tru pompieri) co-

vor pe altariu, po-tiruri, pietohlebni-ca, cădelnițe, paci-fical, candelă de altar, policandre pentru biserici, ri-pide, chivot, cărți de Evanghelie etc.

Comande se efectuesc prompt. — Obiectele, cari nu vor conveni, se vor schimba cu altele,

MEDICAMENTE UNIVERSALE DE IERBURI

de Morison, hygeistul

preparate la colegiul sanitar britanic în London, renumit în Englitera și în toată lumea, recunoscut de multe autorități medicale și probat prin milioane de vindecări, sânt cele mai sigure în aflarea rădăcinii unui morb și în a vindecării complete.

Pilulele lui Morison servesc de minune contra tuturor casurilor de **nemi-stuire, greață de bucate, venin și morburii de nervi, contra pa-ralisiei și reumatismului, gălbănărei, boalelor de ficat, rerunchi, hemoroide, vână de aur, fistule, nostalgie, contra erupțiunilor de boale de pele, dureri de ochi, boală de apă etc. etc.**

Sistema morisonică se razimă în principiu:

Isvorul principal mai al fie-cărui morb, „**necurătenia sângelui**”.

Prin folosirea îndelungată a medicamentelor lui Morison se departă sucurile cele rele, sângele se curăță și se preface într'un curent nou de viață.

Drept dovadă despre stima cea mare cătră Morison servesc împregiurarea, că în London i s'a ridicat un monument care este decorul cetății, prin subscrieri de câte un penny (va se dăcă 4 cruceri).

Prețurile pilulelor lui Morison

1 păreche de scatule mici Nr. 1 și Nr. 2 costă fl. a. 1.60

1 „ „ „ mari Nr. 1 „ Nr. 2 „ „ a. 3.50

Se pot comanda în toate neguțătoriile renumite.

Agentura noastră generală e reprezentată de casa neguțătoriei mari a lui **Iuliu Grosse în Cracovia (Krakau).**

Colegiul sanitar britanic

sig: **Morison & Comp.**

London 33 Euston Road.

[230] 3—6

Cea dintăiu fabrică ung.

de mașine și aparate de stins și turnătoarea de clopote și metal

a lui

Francisc Walser

Filială pentru Transilvania în Cluj, strada Monosturului 12,

recomandă preoțimei înalte, curatorilor și epitropilor

turnătoarea sa de clopote, cea mai mare în patrie,

care esistă de mulți ani și e proveđiută în abundență cu cele mai noue mijloace ale tehnice și corespunde tuturor recerînțelor.

Clopotele se toarnă după acorduri armonice de sunetul cel mai clar argintiu.

Mai departe recomandă același **bogatul seu deposit** de proaste de foc și de grădini, sorburi (pompe), fân-tăni de casă și de grădină, întocmeli de scaldă etc.

La dorință, cataloage gratuite și francate.

(232) 7—20

